Ako hodnotíme životné zručnosti?

Hodnotenie je výsledkom dlhodobého pozorovania a priebežnej práce počas celého roka.

Graficky na edupage prostredníctvom hviezdičiek úroveň zvládnutia zaznačujeme 2x ročne (v priebehu decembra a mája).

★ - Začíname

★ ★ - **1. úroveň** – zatiaľ mi mnohé veci robia problém

★ ★ ★ - **2. úroveň** – som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

★ ★ ★ ★ - **3. úroveň** – takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

Pravidlá spolužitia (preberú sa v priebehu 1. ročníka – hodnotia sa počas celých štyroch rokov)

DÔVERYHODNOSŤ

Správam sa takým spôsobom, ktorý ma robí človekom hodným dôvery.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- veľa sľubujem, ale plním len málo
- beriem si na seba viac ako môžem zvládnuť
- bez zábran šírim fámy, ako keby to bola pravda
- nedá sa na mňa spoľahnúť, že splním úlohu presne a včas
- nehľadám vlastníka nájdenej veci, keď je to potrebné
- beriem veci, ktoré patria iným
- ponúkam niečo, čo potom neurobím

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- udržím tajomstvo alebo dôvernú informáciu
- dodržiavam pravidlá spolužitia a snažím sa využívať životné zručnosti v škole aj mimo nej
- uvedomil som si a snažím sa úplne odstrániť správanie, slová a činy, ktoré narúšajú vzťahy postavené na dôvere
- plním úlohy podľa svojich najlepších možností a odovzdávam ich včas alebo dokonca pred termínom
- dávam si pozor, aby slová, ktoré vyslovím boli pravdivé a overené, sľubujem len vtedy, keď chcem sľub dodržať
- vraciam veci v rovnakom alebo dokonca lepšom stave než boli, keď som si ich požičal a ponúknem náhradu, pokiaľ som ich poškodili alebo stratil
- spĺňam alebo prevyšujem očakávania iných žiakov, učiteľov, rodičov a ďalších zamestnancov školy

PRAVDIVOSŤ

Správam sa jednoznačne a s osobnou zodpovednosťou.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- klamem a vymýšľam si, aby som unikol problémom
- vymýšľam si historky a tvárim sa, že sú pravdivé
- hovorím pravdu len vtedy, keď mám z toho úžitok
- prekrúcam fakty alebo preháňam, aby som vyzeral „väčší a lepší“, ako som v skutočnosti
- hovorím klamstvá, ktoré ubližujú mojej rodine, priateľom alebo spolužiakom
- posudzujem pravdu podľa farby pleti, náboženstva alebo politického presvedčenia dotyčného

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- hovorím pravdu, hoci dôsledky môžu byť tvrdé
- prejavujem to, čo skutočne cítim k rodičom, priateľom a spolužiakom
- ak nájdem cudziu vec, snažím sa nájsť pravého vlastníka
- rozoznám správne a nesprávne činy
- riadim sa svojím svedomím, ktoré mi hovorí, čo je správne
- uvádzam mylné informácie na pravú mieru alebo zabraňujem šíreniu klebiet
- pravdu hovorím taktne
- úprimne prejavujem svoje pocity v triednych diskusiách
- overujem si informácie a nešírim klebety o iných ľuďoch
- pravdivo vysvetlím svoje konanie a nesnažím sa ho zakryť vymyslenými historkami

AKTÍVNE POČÚVANIE

Počúvam s plným vedomím a pozornosťou.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- prerušujem hovoriaceho alebo ignorujem osobu, ktorá rozpráva
- pokračujem v práci aj keď na mňa niekto rozpráva
- moje telesné prejavy nie sú priateľské
- neudržiavam očný kontakt s hovoriacim
- nedokážem zopakovať dôležité body rozhovoru
- nevenujem pozornosť pocitom hovoriaceho
- vyrušujem, keď niekto hovorí
- vyžadujem, aby ma každý počúval, ale sám nepočúvam
- pri predstaveniach alebo vystúpeniach sa správam nevychovane alebo nedávam pozor
- hovoriaceho síce nevyrušujem vonkajšími prejavmi, ale moje myšlienky unikajú mimo tému rozhovoru

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- prerozprávam myšlienky hovoriaceho a je zjavné, že som si veľa zapamätal
- sústreďujem sa na hovoriaceho, som ticho, pýtam sa v správnom čase, používam vhodnú reč tela a povzbudzujúce prejavy
- dávam pozor, najmä keď sú v miestnosti rušivé podnety
- preruším svoju prácu, aby vypočuli niekoho, kto im chce niečo povedať
- aktívne počúvam v rôznych situáciách, napríklad, keď sa mi priateľ zverí s problémom, pri výklade, pri prezentácii výsledkov skupiny alebo jednotlivcov, pri prácach, umeleckom programe či prednáškach
- trpezlivo čakám, kým spolužiak dopovie svoj pohľad na vec
- počúvam a riadim sa inštrukciami a pokynmi
- kladiem premyslené otázky
- správam sa sústredene pri diskusiách či iných činnostiach, kde treba spolupracovať

NEVYSMIEVANIE, ÚCTA

Nikdy nerobím nič, čo by pokorovalo, ponižovalo alebo zneuctilo iných či už slovami, gestami alebo činmi.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- smejem sa, keď sa niekomu posmievajú
- vysmievam sa iným
- neurobím nič, keď počujem, ako iní niekoho ponižujú
- opakujem posmešky, ktoré som počul
- nie som schopný úprimne oceniť spolužiakov
- ponižujem osobu alebo skupinu pre ich rasu, náboženstvo, národnosť či finančné pomery

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- oceňujem výkony iných
- necítim sa dobre v spoločnosti tých, čo ponižujú
- nerobí mi problém udržiavať vzťahy s tými, ktorých v minulosti vysmievali pre ich odlišnosť
- uvedomujem si negatívne dôsledky ponižovania
- vedome sa zarazím, aby mi z úst nevyšli negatívne slová
- ospravedlním sa, keď sa dopustím ponižovania a snažím sa to dotyčnej osobe vynahradiť
- zastanem sa niekoho, koho ponižujú
- pri rozličných akciách a aktivitách nevynechávam nikoho z triedy
- bez zbytočných komentárov prijímam všetkých členov skupiny
- uvedomujem si, že všetci ľudia si zaslúžia moju úctu a náležite ju dokážem prejaviť (pozdravím, poďakujem, pustím staršieho si sadnúť....)
- spätnú väzbu dávam bez ponižujúcich slov a s ohľadom na city iných
- podporím tých, ktorých zosmiešnili, ponížili

NAJLEPŠÍ OSOBNÝ VÝKON

Dávam zo seba to najlepšie podľa okolností a dostupných prostriedkov.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- nemám záujem o zlepšovanie zručností alebo pracovných návykov
- nepodieľam sa na práci pri kooperatívnych projektoch
- nemám záujem počúvať návrhy, rodičov, učiteľov, priateľov
- ponáhľam sa s úlohou len preto, aby som ju prvý dokončil
- odvádzam „lajdácku“ prácu a pokúšam sa ju predkladať ako prácu vykonanú podľa najlepšieho osobného výkonu
- dávam si ciele, ale nepracujem na ich splnení
- pracujem v súlade s najlepším osobným výkonom len vtedy, keď to vyhovuje mojim vlastným záujmom
- pri úlohách urobím len najnutnejšie minimum, pozornosť často venujem aj iným činnostiam
- uľahčujem si prácu na úkor kvality výsledku

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- hovorím skôr „môžem“ ako „nemôžem“
- zúčastňujem sa na náročnejších projektoch
- učím sa kvôli učeniu, nie pre vonkajšie odmeny
- vytrvám v osvojovaní zručnosti dokiaľ nedosiahnem cieľ
- dokončím prácu, ktorá si vyžaduje intenzívny osobný vklad, vysokú mieru zodpovednosti a priebežné zlepšovanie
- som ochotný prepracovať akúkoľvek úlohu, ktorá nespĺňa zadané kritériá
- sú schopní pozrieť sa na svoju prácu a ohodnotiť jej výsledok
- prácu vykonávam najlepšie ako za daných okolností, s použitím nástrojov, času, vedomostí, zručností a prostriedkov, ktoré sú práve k dispozícii, dokážem.

Životné zručnosti (od 2. ročníka sa v každom ročníku preberú a hodnotia dve z nich)

PRIATEĽSTVO

Dokážem si získať priateľov a udržať si ich vzájomnou dôverou a starostlivosťou.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- dlhší čas neudržiavam priateľstvo
- predvádzam sa, aby som získal pozornosť spolužiakov
- klamem, aby som sa predviedol v lepšom svetle
- bijem, kopem alebo hryziem ostatných keď mám zlosť
- bežne nadávam alebo ponižujem
- doberám si niekoho kvôli tomu, ako vyzerá, kvôli jeho rase, náboženstvu alebo etnickému pôvodu
- šírim klamstvá alebo neoverené fakty o iných
- nepáči sa mi, že sa môj kamarát priatelí ešte s niekým iným
- podplácam niekoho hračkami, peniazmi, sladkosťami, aby bol mojim priateľom
- vytváram spolky a prispievam k pocitu „Ak si s nami, si niekto, ak nie si s nami, si nula.“
- kradnem veci spolužiakom
- vyčleňujem osoby z hier či spoločných aktivít

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- spolužiakom, ktorí to potrebujú, ponúknem akúkoľvek pomoc, ktorá je v mojich silách
- postavím sa proti spolužiakom šíriacim klebety, ktoré ubližujú
- snažím sa dozvedieť viac o živote spolužiakov a o ich záujmoch
- nebojím sa priateľovi povedať aj negatívne veci, pravdu hovorím taktne
- tajomstvo vyzradím len v prípade, ak je niekto ohrozený
- delím sa o materiály
- priateľsky zdravím ľudí každý deň
- poskytnem podporu priateľovi, ktorý je nervózny, bojí sa alebo je smutný
- snažím sa, aby sa na rôznych aktivitách zapojilo, čo najviac spolužiakov
- hovorím s novým alebo osamelým spolužiakom
- poteším priateľa len tak, hoc aj vlastnoručne vyrobeným darčekom
- dávam pozor, aby každý z tímu mal rovnakú šancu zúčastniť sa hry
- plním sľuby dané priateľovi
- rešpektujem to, v čom sa iný človek odo mňa líši
- snažím sa dávať do vzťahu aspoň toľko koľko prijímam
- neberiem priateľstvo ako samozrejmosť
- stojím pri priateľovi aj v situáciách, keď sa mu nedarí
- prípadný konflikt sa snažím vyriešiť v prospech všetkých zúčastnených

ZODPOVEDNOSŤ

Reagujem, keď je to vhodné, som zodpovedný za svoje činy.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- často sa oneskorím na vyučovanie bez vážnejšieho dôvodu
- pomôcky nevrátim na pôvodné miesto
- ľahostajne pristupujem k mojim či požičaným veciam
- zabúdam odovzdávať úlohy
- zanedbávam svoje povinnosti
- zneužívam chvíle, keď ma nikto nevidí na nedobré veci
- pravidlá dodržiavam len keď za to môžem získať odmenu
- často používam výhovorky na obhájenie mojej ľahostajnosti či nesprávne konanie
- pravidelne mi chýbajú pomôcky potrebné na vyučovanie
- pri práci v skupine sa spoľahnem na prácu iných
- úlohy neodovzdávam v stanovenom čase

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- vraciam veci tomu, komu patria, alebo na stále miesta
- prijímam zodpovednosť za vlastný pokrok v učení
- nahradím poškodenú alebo stratenú vec
- prijímam zodpovednosť za svoje negatívne správanie
- robím, čo sa odo mňa očakáva bez toho, aby mi to musel niekto pripomínať
- riadim sa podľa pravidiel aj vtedy keď ma nikto nevidí
- plním úlohy v stanovenom termíne
- mám nachystané potrebné pomôcky na vyučovanie
- udržiavam poriadok vo svojich veciach a v spoločných priestoroch
- prichádzam na hodinu/stretnutie v dohodnutom čase
- nie je mi ľahostajný výsledok práce v skupine, vnímam dôležitosť aktívneho sa zapojenia do práce

SPOLUPRÁCA

Pracujem pre spoločný cieľ alebo zámer.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- neprejavujem ochotu pomôcť spolužiakom, keď to potrebujú
- pri používaní pomôcok pozerám len na svoj prospech, ostatní sú mi ľahostajní
- pri skupinových aktivitách mám výhrady voči niektorým členom triedy
- pri skupinových prácach sa ulievam na úkor ostatných členov
- pri práci presadzujem svoje názory, ostatným členom neposkytujem dostatočný priestor
- nedbám o plnohodnotné zapojenie všetkých členov skupiny
- trvám na mojich postupoch, ak sa veci nerobia podľa mojich predstáv znepríjemňujem alebo znemožňujem prácu iným
- sústredím sa najmä na dosahovaní môjho cieľa, ciele iných ma nezaujímajú
- neprijímam pomoc iných
- som presvedčený, že veci robím najlepšie sám, nedôverujem schopnostiam ostatných
- neviem prijať a využiť výnimočnosť ľudí okolo mňa

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- pomáham spolužiakom pri učení, ponúknem pomoc iným žiakom
- usporadúvam a používam materiály s ohľadom na iných
- nevyčleňujem žiadneho spolužiaka z práce, štúdia alebo hry
- na skupinových projektoch pracujem v súlade so svojím osobným najlepším výkonom
- správam sa tak, aby sa každý člen skupiny cítil dobre, dbám na zapojenie všetkých členov skupiny do aktivity
- som ochotný robiť kompromisy, prijímať názory a návrhy iných členov skupiny
- záleží mi na tom, aby sa do cieľa dostali všetci, nielen ja
- dokážem požiadať o pomoc či prijať ponúkanú pomoc od iných
- rešpektujem inakosť každého člena tímu, dôverujem v schopnosti svojich spolupracovníkov a dovolím im prejaviť ich silné stránky

VYTRVALOSŤ

Pokračujem, zotrvávam pri niečom, čo je dôležité/správne.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- nedokončujem projekty v danom termíne
- vzdávam učenie po jednom alebo dvoch pokusoch
- ľahko sa zmierim s neúspechom
- často hovorím „to ma nebaví“ a ľahko sa vzdávam
- riadim sa prvým nápadom, ktorý počujem, bez toho, aby som preskúmal ďalšie možnosti, trvám na tom, že moja cesta je jediná možná ako niečo urobiť a zabúdam sa pozrieť na iné možnosti
- očakávam rýchly výsledok
- často mením svoje záľuby

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- zotrvám pri projekte od začiatku do konca
- som ochotný prepracovať projekt až kým nie som spokojný s výsledkom
- čítam knihu od začiatku do konca
- precvičujem učivo až kým ho celkom nezvládnem
- dokončím veľkú skladačku ☺
- ak chcem niečo opustiť, dobre zvážim dôvody za a proti
- plním krátkodobé aj dlhodobé ciele včas
- vytrvalo sa snažím nájsť riešenia problémov
- kladiem otázky o práci, názoroch, pojmoch dokiaľ nepochopia ich obsah
- vytrvám pri náročnejších úlohách, dokiaľ nie sú dokončené
- neodradí ma ani prvotný neúspech

INICIATÍVA

Urobím niečo z vlastnej vôle, pretože to treba urobiť.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- vyhýbam sa tomu, aby som hovorili o svojich myšlienkach, pretože sa obávam reakcie ostatných
- väčšinu času nasledujem ostatných a len výnimočne vyslovujem alebo uskutočňujem svoje vlastné myšlienky alebo riešenia
- vzdávam pokusy tvorivo myslieť
- na príležitosť riešiť problém reagujem nevšímavo alebo ľahostajne
- vždy čakám až iní vykonajú prácu
- nechám, nech iní ľudia myslia za mňa
- lipnem na metódach len preto, že takto sa to vždy robilo

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- prichádzam s rôznymi nápadmi
- vystupujem proti nespravodlivosti
- preukazujem znaky vodcovstva
- organizujem skupinu, aby riešila nejaký problém
- všímam si prácu, ktorú treba spraviť a urobím ju
- chopím sa práce, ktorej sa nikto nechce ujať
- hovorím o svojich názoroch, aj keď predpokladám, že ostatní nemusia súhlasiť
- urobím správnu vec sám od seba, bez toho, aby ma niekto vyzval
- nebojím sa zareagovať ako prvý

RIEŠENIE PROBLÉMOV

Hľadám východisko z ťažkých situácií i každodenných problémov.

2 hviezdičky - Zatiaľ mi mnohé veci robia problém

- nerád robím rozhodnutia
- naťahujem čas alebo „plačem“, keď mám riešiť problém
- neustále robím „nesprávne“ rozhodnutia
- odmietam počúvať rady ľudí, ktorí majú viac skúseností
- ignorujem problémy a dúfam, že zmiznú samé od seba
- vymýšľam len jednu odpoveď a potom prestávam premýšľať
- nechávam za seba myslieť iných
- vyslovím prvú odpoveď, ktorá mi napadne

3 hviezdičky - Som na dobrej ceste, niektoré veci zvládam úplne samostatne

4 hviezdičky - Takmer vždy, keď je potrebné používam danú zručnosť a uplatňujem pravidlo spolužitia

- požiadam o pomoc, keď to potrebujem
- hľadám náhradu za poškodenú vec, ktorá mi bráni v pokračovaní činnosti
- hľadám spôsoby ako zefektívniť svoju prácu
- vymýšľam viacero riešení pre jeden problém, porovnávam návrhy a vyberám najlepší
- mám rád hádanky a hlavolamy ☺
- vytrvám, dokiaľ nenájdem odpoveď
- zbytočne neodďaľujem riešenie problémov
- žiadam iného človeka o názor
- prijímam radu od niekoho, kto rovnaký problém už riešil
- diskutujem o nedorozumení pokojne a rozumne
- pri vzniknutom probléme sa nezľaknem, ale premýšľam nad možnosťami, ktoré mám

Spracované podľa knihy Sue Pearsonovej – Nástroje pre občianstvo a život